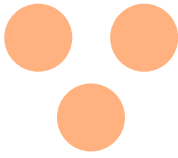

הוסיף נופך משלו

המורה תמך בדברי התלמידים ואף הוסיף להם נופך משלו.

מן המשפט הזה עולה שהמרצה הוסיף לדברים שאמרו תלמידיו, ואף ייפה או קישט אותם בתוספת אישית משלו. ומה הוא אותו נופך? נופך היא אחת משתיים עשרה אבני החן היקרות הנזכרות בתורה כאבנים ששובצו בחושן של הכהן הגדול, ויש המזהים אותה עם האבן התכולה-ירוקה המכונה בלועזית טורקیز. ואיך נקשרה אותה אבן יקרה לעניין תוספת אישית של דבר-מה? במסכת קידושין בתלמוד הבבלי נאמר: "בין בשכר שעשיתי בין בשכר שאעשה עמך אינה מקודשת, ואם הוסיף לה נופך משלו – מקודשת" (קידושין מח ע"ב). משמעותו של הביטוי התלמודי היא משמעות מילולית: אישה אינה מקודשת לבעלה בכסף שהוא נותן לה, אלא אם כן הוסיף לכך תוספת אישית משלו – אבן חן כלשהי לטבעת הקידושין.

על ההיבט הלשוני של הדרת נשים

שוב ושוב אנו שומעים בתקשורת על הדרת נשים: נשים אינן מורשות להשמיע את קולן בשירה, נשים אינן מורשות להתראיין בכלי התקשורת ונשים אף אינן מורשות לנסוע בקווי אוטובוס מסוימים. בכל המקרים האלה נעשה שימוש בפועל "להדיר" – הוא הדיר נשים מן המקום, הנשים מדרות מן העיסוק וכיו"ב.

מה שורשו של הפועל ומה הקשר בינו לבין הרחקה? הפועל "הדיר" הוא מן השורש נד"ר, והוא קשור קשר הדוק למילה "נדיר", המוכרת לכולנו. אדם המדיר אישה, או כל אדם אחר, ממקום מסוים, מרחיק אותה מאותו מקום ומונע ממנה את הגישה אליו, וכך עושה גם אדם הנודר נדר: הוא מקבל עליו איסור כלשהו ומרחיק את עצמו מדבר-מה. תופעה דומה מצויה בפעלים ובשמות נוספים הגוזרים משורשים שבראשם נו"ן: הנחש משיל מעליו את הנשל, המורה מטיל על התלמיד נטל של שיעורי בית ומי שמקה את חברו עלול להופכו לנקה. שימו לב שהשורש נד"ר קרוב במוצאו לשורש נז"ר, המוכר לנו מן המילה נזיר ומן הפועל להתנזר: כמו המדיר, גם הנזיר והמתנזר גוזרים על עצמם להתרחק מדבר-מה, לרוב מדבר-מה שיש בו משום הנאה, ומונעים את עצמם ממנו.

מכל מקום, עלינו לדחות בשאט נפש את התופעה הפסולה של הדרת נשים ולנדור נדר להדיר מן החברה את המדירים עצמם.

